

A Guide to
**Amphibians and
Reptiles of the
Maasai Mara**

By
Stephen Spawls

BOEKBESPREKING

BOOK REVIEW

Stephen Spawls, *A Guide to amphibians and reptiles of the Maasai Mara*. 2017. 39 pag. 2 kaarten. 1 zwartwit-tekening. 102 kleurenfoto's.

Richard de Jong

Deze compacte veldgids is in 2017 verschenen. Hij behandelt, zoals de titel al zegt, de amfibieën en reptielen van de Maasai Mara. Dat is een groot natuur(beschermings)gebied in het zuidwesten van Kenia.

De afgelopen tien jaar zijn er veel herpetologische gidsen verschenen over specifieke natuurgebieden over de hele wereld. Maar nog niet voor natuurgebieden in Kenia.

Dit soort gidsen, die zich richten op de herpetofauna van niet een heel land, maar op een beperkt gebied daarin, of een gebied dat over verscheidene landen verspreid is, vervullen een belangrijke functie. Het zijn compacte, betaalbare gidsen die door hun geringe gewicht makkelijk zijn mee te nemen. Dat ze goedkoper zijn dan de meeste atlanten of uitgebreide gidsen voor een heel land of werelddeel, is ook een groot voordeel voor lokale bewoners van veel gebieden waarover deze gidsen gaan, omdat geld daar in veel gevallen een ernstig beperkende factor kan zijn. Deze gids is met een prijs van rond de tien euro één van de goedkopere in zijn klasse.

Het uitgeven van dit soort gidsen is ook om een andere reden heel zinvol. Het beperkt de mogelijkheden van welke soorten je kunt verwachten, en vooral voor de minder ervaren lezer is dat een groot voordeel. Voor een land als Nederland bijvoorbeeld heeft zo'n gids weinig zin, omdat het aantal soorten zo beperkt

Stephen Spawls, *A Guide to amphibians and reptiles of the Maasai Mara*. 2017. 39 pag. 2 maps. 1 black-and-white drawing. 102 colour photos.

Richard de Jong

This compact field guide was published in 2017. Like the title says, it covers the amphibians and reptiles of the Maasai Mara. That is a large nature (conservation) area in Southwest Kenya.

The past ten years, a lot of herpetological guides have been published about specific nature areas across the world, but not yet for specific Kenyan nature areas.

These kind of guides, that focus on the herpetofauna, not of a whole country, but of a limited region within a country, or an area spread over multiple countries, fulfil an important function. They are compact, affordable guides that are easy to pack due to their low weight. That they are cheaper than most atlases or more comprehensive guides focusing on an entire country or continent, is also a big advantage for local inhabitants of the regions discussed in these guides, because in many cases, money is a serious limiting factor in those regions. This guide is, with a price of around ten euros, one of the cheaper ones in its category.

Publishing these kind of guides is also very useful for another reason. It limits the number of possibilities of what species to expect and especially for the less experienced reader, this is a big advantage. For a country like the Netherlands for example, such a guide would have little use, as the number of species for the whole country is so limited. But for a country

is. Maar voor een land als Kenia, waar alleen al 282 soorten reptielen voorkomen (waaronder 131 soorten slangen), helpt het zeker als je minder soortteksten hoeft te doorzoeken op zoek naar wat je zojuist bent tegengekomen.

De gids beschrijft 48 soorten reptielen (waaronder 25 soorten slangen) en zestien soorten amfibieën die in de Maasai Mara zijn aangetroffen. Daarnaast zijn nog zestien soorten reptielen (waaronder tien soorten slangen) en acht soorten amfibieën die nog niet de Maasai Mara zijn aangetroffen, maar daar wel kunnen worden verwacht, afgebeeld met een foto en de Engelse en wetenschappelijke benaming.

De gids is in eigen beheer uitgegeven en heeft geen ISB-nummer. Daardoor zou hij iets minder makkelijk verkrijgbaar kunnen zijn, maar zowel bij Chimaira als bij NHBS is de gids te bestellen. Daarnaast kan het boekje ook nog rechtstreeks bij de auteur in het Verenigd Koninkrijk besteld worden, of bij Gamewatchers Safaris in Kenia.

De foto's in de gids zijn stuk voor stuk mooie, scherpe foto's, die grofweg de helft van de ruimte in het soortengedeelte in beslag nemen. Veel ervan zijn gemaakt door de auteur zelf en tussen de andere fotografen zijn namen van veel bekende herpetologen te vinden.

De opbouw van de soortteksten is kort en bondig. De Engelse naam staat vermeld, met daaronder de namen in Swahili en Maa (Maasai), voor zover bekend, en daaronder weer de wetenschappelijke naam. Dan volgt de daadwerkelijke soortbeschrijving, met informatie over grootte, vorm, kleur, zeldzaamheid, verspreiding, habitat, de tijd op de dag dat de soort actief is, eventueel geluid (kikkers, padden en gekko's), voortplanting, voedsel en gedrag. Niet al deze onderwerpen zijn overigens voor alle soorten opgenomen.

Wat het nut van natuur en natuurbescherming in het algemeen en van reptielen en amfibieën in het bijzonder is, wordt duidelijk uit het hoofdstuk 'Why conservation and the conservancies are important'.

like Kenya, where 282 species of reptile alone occur (including 131 species of snakes), it sure helps if you have to search through a limited number of species accounts to find what you have just encountered.

The guide describes 48 species of reptile (including 25 species of snake) and sixteen species of amphibian that are recorded in the Maasai Mara. Next to that, another sixteen reptile species (including ten snake species) and eight amphibian species that have not yet been recorded from the Maasai Mara, but are likely to occur there, are pictured with a photograph and the English and scientific name.

The guide has been published privately and does not have an ISB-number. That could mean that it could be less easy to obtain, but both at Chimaira and NHBS the guide can be ordered. In addition, it can be ordered directly through the author in the UK, or at Gamewatchers Safaris in Kenya.

The photos in the guide are, one by one, beautiful, sharp photographs, that roughly take half the space in the part with the species accounts. Many of them were made by the author himself and between the other photographers, many names of well-known herpetologists can be found.

The setup on the species accounts is concise and to the point. The English name is stated, with below the names in Swahili and Maa (Maasai), as far as known, and below that the scientific name. The actual species description follows next, with information on size, shape, colour, rarity, distribution, habitat, time of day that the species is active, sound if applicable (frogs, toads and geckos), reproduction, food and behaviour. Not all these subjects are dealt with for each and every species.

What the benefits are of nature in general and reptiles and amphibians in particular, becomes clear in the chapter 'Why conservation and the conservancies are important'.

In het hoofdstuk 'Safety and Reptiles' staat welke reptielen gevaarlijk zijn en welke minder gevaarlijk, maar ook hoe je zo veilig mogelijk de natuur kunt verkennen of veiligheidsmaatregelen kunt nemen, als slangen in je directe leefomgeving (in en rond het huis) voorkomen.

Ook wat je moet doen als iemand gebeten is door een slang, beschrijft Spawls in dit boekje, evenals wat je niet moet doen. Kennis verspreiden van dat laatste blijkt in de praktijk vaak net zo belangrijk als het eerste, omdat nog steeds veel mensen door gebrek aan kennis, de effecten van een beet erger maken met hun handelen, in plaats van minder erg.

De gids is opgesteld in duidelijke en eenvoudige taal, zodat de herpetologisch minder of niet onderlegde lezer niet verdwaalt in moeilijke terminologie, hoe behulpzaam ook bij het determineren van moeilijk uit elkaar te houden soorten. Kennis van beschubbing bijvoorbeeld is niet nodig voor determinatie met deze gids.

Zitten er helemaal geen gebreken aan dit boekje? Jawel, enkele. De kaart van het gebied die op de binnenkant van de kaft is afgedrukt, is erg klein en de legenda zonder loep nauwelijks leesbaar. Wat mij betreft had die kaart ook een hele pagina mogen beslaan, om de details en teksten in kaart en legenda wat beter te kunnen zien. Wat ik ook jammer vind, is dat de pagina's met soortbeschrijvingen geen paginanummering hebben en dat er geen index is opgenomen. Het is een klein gidsje waarin beide minder nodig zijn dan in een omvangrijker veldgids, maar toch vind ik het altijd jammer, als dit soort praktische hulpmiddelen wordt weggelaten. Verder zijn de icoontjes die de giftige slangen markeren wier beet dodelijk kan zijn en de giftige slangen die niet dodelijk zijn, nogal blokkerig en dat ziet er niet mooi uit, maar dat is slechts een detail. Ander klein detail is dat *Psammaophis sudanensis* op pagina 31 natuurlijk *Psammophis sudanensis* moet zijn.

De taxonomie is up-to-date, voor zover ik kan beoordelen. Taxonomie is echter geen item in

The chapter 'Safety and Reptiles' describes which reptiles are dangerous and which ones are less dangerous, but also how you can explore nature as safely as possible or how you can take safety measures, if snakes occur in your direct living environment (in and around the house).

Spawls also describes in this booklet what to do in case of a snakebite as well as what not to do. In practice, spreading knowledge about the latter often proves just as important as the first, because, by lack of knowledge, still many people worsen the effects of a bite by their actions, instead of reducing it.

The guide is written in clear and simple language, so the reader with little or no herpetological knowledge does not get lost in difficult terminology, however useful it may be in the identification of species that are difficult to tell apart from one another. Knowledge of scalation for example, is not required for identifying species with this guide.

Are there no shortcomings to this guide then? Yes, a few, but all minor ones. The map of the area that is printed on the inside of the cover, is very small and the legend can hardly be read without a magnifying glass. As far as I am concerned, that map might have taken a whole page to be able to view details and texts in map and legend better. What I also find unfortunate is that the pages with species accounts do not have page numbers and that an index is not included. It is a small guide, where both are less needed than in a more bulky field guide, but I still think it is a pity when these kind of practical aids are left out. Apart from that, the icons marking the venomous snakes whose bite can be fatal and the venomous snakes that are not fatal, have quite a low resolution and that does not look pretty, but as with the other shortcomings, it is a minor detail. Another minor detail is that *Psammaophis sudanensis* on page 31 should of course be *Psammophis sudanensis*.

Taxonomy is up-to-date, for as far as I can judge. Taxonomy though, it not an issue in this

Boomslang (*Dispholidus typus*)
Foto/Photo: Richard de Jong.

dit boekje. Wel is sinds de publicatie van dit boekje de taxonomie van *Naja melanoleuca*, die in het hoofdstuk potentiële soorten voor het gebied staat afgebeeld, gewijzigd. De soort die daar voorkomt is recent van *Naja melanoleuca* afgesplitst en heet tegenwoordig *Naja subfulva*. Maar in de Maasai Mara moet deze überhaupt nog aangetoond worden. Vind jij hem en zet je een stip op de kaart voor de Maasai Mara?

In het hoofdstuk 'Further resources' staan handige bronnen voor meer informatie, bijvoorbeeld de gratis online Kenyanse reptielenatlas, gegevens van een museum en een slangenfarm en vier boeken over reptielen en amfibieën van Oost-Afrika voor als je meer de diepte in wilt, waarvan twee mede van de hand van dezelfde auteur zijn als de gids waarover deze boekbespreking gaat.

Al met al vind ik deze compacte gids een mooie aanwinst voor mijn collectie en kan ik hem iedereen aanraden die in de herpetologie van Oost-Afrika is geïnteresseerd. Het boekje zal vooral van veel nut zijn voor mensen die in de buurt van het gebied wonen en mensen die van plan zijn de Maasai Mara te bezoeken. En voor de prijs hoeft je het in ieder geval niet te laten.

booklet. Nonetheless, I would like to note that since publication of this booklet, the taxonomy of *Naja melanoleuca*, included in the chapter with potential species for the area, has been changed. The species occurring in the region of the field guide nowadays is called *Naja subfulva*. But in the Maasai Mara, this species has still to be recorded yet. Can you find it and put a dot on the map for the Maasai Mara?

The chapter 'Further resources' notes convenient sources that may provide additional information, for example the free online Kenya reptile atlas, contact details of a museum and a snake farm and four books on reptiles and amphibians of East Africa in case you want more in-depth information. Two of these books are co-authored by the author of the guide this book review is about.

All in all, I think this compact guide is a nice addition to my collection and I can recommend it to anyone interested in the herpetology of East Africa. The book will especially be of great use to people living near the area and people planning to visit the Maasai Mara. In any case, the price should not be an issue.